

Dohányzásmentes Világnap 2023. május 31. Ételre, nem dohányra van szükség!

A dohánytermesztés károsítja az emberek, a termelők és a bolygó egészségét. A dohányipar beavatkozik a dohánytermesztés helyettesítésére tett kísérletekbe, hozzájárulva a globális élelmiszerválsághoz.

A WHO ideai kampánya arra ösztönzi a kormányokat, hogy vessenek véget a dohánytermesztési támogatások nyújtásának, és fordítsák a megtakarításokat arra, hogy támogassák a gazdálkodókat abban, hogy áttérjenek a fenntarthatóbb növények termesztésére, amelyek javítják az élelmezésbiztonságot és a fenntartható élelmiszerellátást.

Rekordszámú, 349 millió ember 79 országban szembesül élelmezésbiztonsági problémákkal, sokan alacsony és közepes jövedelmű országokban élnek, köztük az afrikai kontinens több mint 30 országában. Ezen országok nagy termőföldterületeket használnak fel dohánytermesztésre, egészséges élelmiszerek termesztése helyett. A dohánytermesztő országok gyakran negatív gazdasági hatással szembesülnek a dohánytermesztés káros egészségi, környezeti és társadalmi hatásai miatt. Sok esetben a dohányexportból származó devizát élelmiszerimportra fordítják. A dohánytermesztés egészségkárosodást okoz a mezőgazdasági dolgozók körében, és visszafordíthatatlanul károsítja az értékes erőforrásokat, például vízforrásokat, erdőket, növényeket és állatfajokat.

Legfőbb üzenetek

Dohányt több mint 124 országban termesztnek a világon, olyan területeket foglalva el, amelyeken emberek millióit tápláló növényeket lehetne termesztetni, csökkentve az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát.

A dohány nem túl jövedelmező növény a gazdálkodók vagy a kormányok számára, annak ellenére, hogy a dohányipar eltúlozza gazdasági jelentőségét.

A dohánytermesztésről a tápláló élelmiszernövények termesztésére való áttérés potenciálisan családok millióinak élelmezését és a mezőgazdasági közösségek megélhetését javítaná világszerte.

A kormányoknak támogatniuk kell a dohánytermesztőket abban, hogy alternatív növényekre váltsanak a támogatások megszüntetésével és a források átcsoportosításával.

A kampány céljai

- hogy, mozgósítsa a kormányokat a dohánytermesztés támogatásának megszüntetésére és a megtakarítások olyan „terményhelyettesítési programokra” történő felhasználására, amelyek támogatják a gazdálkodókat a váltásban, valamint az élelmezésbiztonság javításában.
- hogy, a dohánytermesztő közösségekben tudatosítsa a dohányzástól való elszakadást és a fenntartható növények termesztésének előnyeit;
- hogy, az elsivatagosodás és a környezetromlás leküzdésére irányuló erőfeszítéseket támogassa a dohánytermesztés visszaszorításával;
- hogy ismertesse a dohányipar azon erőfeszítéseit, amelyek akadályozzák a fenntartható megélhetést.

A WHO arra kéri a kormányokat, hogy szüntessék be a dohánytermesztés támogatását!

Hazai helyzetkép

Magyarországon több mint száz éve termesztnek dohányt. Napjainkra a hazai ágazat mély válságba került, de a helyzet az európai dohánytermesztés esetében is hasonlóan alakult.

Az ágazat nagysága a növénytermesztés szerkezetében alig mérhető. Napjainkra a dohánytermesztési körzetek az ország észak-keleti részére, főként Szabolcs-Szatmár-Bereg megyébe tolódtak.

WHO ajánlás

A WHO Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye (a továbbiakban WHO FCTC) felhívja a figyelmet arra, hogy a globális dohányipar függ a dohánytermesztés ágazatától. A mezőgazdasági ágazat 2011-ben összesen 7 461 994 tonna nyersdohányt termelt 4 211 885 hektárnyi területen mintegy 120 országban. Az ágazatot érintő kihívásokat szerződéskötéssel, bővítéssel, támogatással és marketinggel próbálják kezelni, azonban ezek a technikák régióként változnak.

A Keretegyezmény felhívja a figyelmet a dohánytermesztéssel kapcsolatos számos **foglalkozási kockázatokra**, a zöldség- és gyümölcsbetegségekre és sok más mezőgazdasági ágazathoz hasonlóan, a rovarirtószer-mérgezés, légúti és bőrgyógyászati betegségek és rákos megbetegedések, valamint mozgásszervi problémák kialakulására.

További **társadalmi problémát** jelent egyes országokban a dohánytermesztés okozta szegénység, illetve a társadalmak szétesésének elősegítése a rabszolgamunka és gyermekmunka megléte miatt.

Fontos felhívni a figyelmet a dohánytermesztés **környezetre gyakorolt negatív hatásaira**, pl. erdőpusztítás, erdőirtás, illetve a biodiverzitás csökkenése okozta növényzetváltozás. A dohánytermesztésre használt mezőgazdasági területek nagysága globális szinten kevesebb, mint 1%, mégis az erdőirtásra gyakorolt hatása összességében sokkal nagyobb. A dohánytermesztés okozta erdőirtás akár 10 -szerese is lehet annak az erdőpusztításnak, melyet az összes többi tényező együtt véve okoz.

A dohányipar azt sugallja, hogy a WHO FCTC által támogatott fenntartható alternatívák csökkentenék a dohánytermesztés okozta gazdasági előnyöket, mely mutatókat elsősorban a dohányipar használ, miközben az éves fogyasztás fokozatosan, lassú ütemben csökken, időt hagyva ezzel a termelőknek az alternatív termékekre való átállásra.

A WHO FCTC a következő ajánlásokat fogalmazza meg a dohánytermesztés gazdaságilag fenntartható alternatíváival kapcsolatban

- 1) A dohánytermesztő országoknak nem szabad ösztönözniük és semmilyen ösztönzőt nem kellene biztosítaniuk a dohánytermesztésre használt földterületek növelésére.
- 2) A dohánytermesztő országoknak fontolóra kell venniük a dohánytermelésre fordított közpénzek/támogatások átcsoportosítását alternatív megélhetési tevékenységekre.

További információk a WHO kampányról

World Health Organization 75 HEALTH FOR ALL

FCTC
WHO FRAMEWORK CONVENTION
ON TOBACCO CONTROL
SECRETARIAT

Élelmet termessz ne dohányt!

A
dohánytermesztés
miatt kevesebb
élelmiszer kerül az
asztalra